

BUDEL-DORPLEIN, DINSDAG 16 AUGUSTUS

Gluren bij de bureu: start 19.00 uur in de H. Jozefkerk, Hoofdstraat 201, 6024 AB Budel-Dorplein

Dit jaar steken we de provinciegrens over en bezoeken Budel-Dorplein. Een dorp, gelegen in een uithoek van de provincie Noord-Brabant, grenzend aan Limburg en België.

De fabrieksnederzetting Budel-Dorplein werd in 1892 ontworpen en gebouwd in opdracht van de Belgische gebroeders Dor. Er verrees uit het niets een voor Nederlandse begrippen unieke fabrieksnederzetting, geheel planmatig ontworpen met diverse types woningen. De woningen waren bestemd voor de huisvesting van de arbeiders van de nabijgelegen zinkfabriek. Het fabrieksdorp telt ca. 80 woningen, een pension-hotel, een fabrikantenvilla en zelfs een kleine gevangenis. De stijl en architectuur van de gebouwen is sterk geïnspireerd op architectuur die voorkomt in de Belgische Borinage.

Dorplein is een van de weinige fabrieksdorpen in Nederland die nog voor een groot deel de oorspronkelijke stijlkenmerken bezit. Niet alleen in Dorplein, maar ook ver daarbuiten is men zich langzamerhand bewust geworden van de unieke cultuurhistorische waarde van deze nederzetting.

Op 21 april 2011 werd Budel-Dorplein zelfs als beschermd dorpsgezicht aangewezen.

Het verhaal van een vrij jong dorp dat al een uniek en waardevol erfgoed is geworden.



Prentbriefkaart van Dorplein, kort na 1900
(coll. J. Biemans, 's-Hertogenbosch)



25 JAAR OPEN MONUMENTENDAGEN

Gluren bij de bureu:
Weert 10 en 11 september "nieuw gebruik – oud gebouw"

Dit jaar is het de 25e keer dat u de Open Monumentendagen kunt bezoeken. In dit jubileumjaar ligt het accent op hergebruik van monumenten. In Weert is de herbestemming van de Fatimakerk en het recreatiecomplex de Lichtenberg actueel. Op deze locaties, beide ontworpen door de Weerter architect Pierre Weegels, zijn diverse activiteiten.

De Fatimakerk aan de Coenraad Abelsstraat 31A is een waaier-vormige zaalkerk. Dit gemeentelijke monument herbergt uitzonderlijke kunstschaten. In het grote westraam verbeeldde Charles Eyck het zonnewonder bij de verschijning van Maria in Fatima. De muur van het ronde koor is bedekt met het grootste mozaïek van Nederland: meer dan 250 m². Ontworpen en vervaardigd door de kunstenaar Hugo Brouwer. Zeer uitzonderlijk: op 11 september vertelt Clara Brouwer over het grote mozaïek en de kunstenaar Hugo Brouwer: haar vader! Aansluitend kunt u een korte architectuurwandeling door de wijk Fatima maken.

De Lichtenberg omvat een openluchttheater, kapel, tennisbanen en diverse bijgebouwen in een groene setting. Het complex biedt vele mogelijkheden voor herbestemming. In het Kunstcentrum, het voormalig sanitairgebouw van het theater, exposeren dit weekend diverse kunstenaars. In de nabijgelegen Boostengymzalen van het voormalig Bisschoppelijk College zijn werken te zien van Rob Kars en Renier Vaessen. Ook de Mariakapel is opengesteld.

In de Tiendschuur staat de overzichtstentoonstelling over het werk van Weerter architect Piet Coenders opgesteld.

www.weert.nl/gemeente of www.openmonumentendag.nl

LEZING: "FILIPS DE MONTMORENCY, GRAAF VAN HORNE EN DE OPSTAND IN DE NEDERLANDEN"

Maandag 12 september 2011 om 19.30 uur.
Locatie: Dienstencentrum De Roos, Beekstraat 29, Weert

De onthoofding in 1568 van de graven van Egmond en Horne op last van de Spaanse hertog Alva en zijn Bloedraad staat nog steeds in ons geheugen gegrift. Immers met dit feit kreeg Weert een vermelding in de vaderlandse geschiedenis.

De onthoofding van de Weerter graaf schokte op dat moment alle maatschappelijke opvattingen. De Opstand in de Nederlanden verwierf er een officiële bezegeling mee en zou uitgroeien tot de schrikwekkende Tachtigjarige Oorlog (1568-1648).

Welke oorzaken lagen aan de basis van dit tumult?

Wie was Filips van Montmorency en op welke manier groeide hij uit tot één van de meest vooraanstaande heren in de Nederlanden? Op welke manier kwamen de sterk divergerende krachten samen in deze historische figuur, die er zijn hoofd bij verloor? Hoe ging het verder, niet alleen voor de Hornse heerlijkheid, maar ook voor de omringende regio Loon als deel van het prinsbisdom Luik en verder voor de Nederlanden?

Dit spectaculair verhaal wordt gebracht door Jos Henckens lic., leraar Geschiedenis aan het Koninklijk Atheneum te Overpelt.



ZATERDAG 17 SEPTEMBER NAJAARSEXCURSIE NAAR DE HANZESTAD DEVENTER EN KASTEEL DOORNENBURG

Deventer is een van de oudste steden van Nederland. De plaats staat al in 9de-eeuwse bronnen van het bisdom Utrecht vermeld. Waarschijnlijk eind 13de eeuw sloot Deventer zich als havenstad aan bij de Hanze. Dit was een vanuit Noord-Duitsland ontstaan verbond van steden die onderling handelsovereenkomsten sloten. Vanaf de 14de eeuw groeide Deventer uit tot een belangrijk centrum van geestelijke (her)vorming. Geert Grote, in 1340 in Deventer geboren als telg uit een rijke handelsfamilie, is in dat verband een bekende naam. Hij stichtte de (leken)gemeenschappen van de broeders en zusters des gemenen levens, en is daarmee de grondlegger van de nog steeds bestaande beweging van de Moderne devotie.

Tijdens ons bezoek zullen we onze aandacht vooral richten op het historische stadscentrum. Het oudste gedeelte van de stad is het Noordenbergkwartier, met het plein, het Grote Kerkhof en monumenten als het Stadhuiscomplex, de Grote of Lebuïnuskerk, het Stadsarchief en Athenaeumbibliotheek, het Buiskens klooster en het oudste stenen huis van Nederland. Het is een burgerhuis dat dateert uit het jaar 1300 en nog in redelijke staat verkeert. Daarnaast is er nog het Bergkwartier. Dit is het oude handelshart van de stad met de Bergkerk, prachtige koopmanswoningen, een middeleeuws stratenpatroon en stadsplein de Brink met Het Waaggebouw.

Wie Deventer zegt, denkt bijna zeker ook aan Deventer koek. Reeds meer dan 400 jaar geniet de stad internationale faam vanwege de hoge kwaliteit van de kruidenkoek.

Na de middag staat een bezoek aan kasteel Doornenburg op het programma. Dit kasteel is gelegen aan de rand van Doornenburg in de uiterste oosthoek van de Betuwe. Het statige en mooie middeleeuws kasteel verheft zich hoog boven de vlakke omgeving. Het complex bestaat uit een hoofd- en voorburcht, die met elkaar verbonden zijn door een smalle houten brug. In dit kasteel werd o.a. de T.V.-serie Floris, met Rutger Hauer in de hoofdrol, opgenomen.

Voor meer info: www.ghklandvanthorn.nl

CULTUURHISTORISCHE ZOMER 2011

Organisatie:

De Aldenborgh, Kring Weert van
het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap
en de Geschied- en Heemkundige Kring "Het Land van Thorn"

GEISTINGEN, DINSDAG 21 JUNI

Gluren bij de bureu: 19.00 uur St.-Lambertuskerk Geistingen
(Vroenhof, gemeente Kinrooi)

Na een korte historische inleiding door Thieu Wieërs volgt een begeleide wandeling door het dorp Geistingen dat, samen met Ophoven, de zuidgrens van het graafschap Horn bepaalde.

Misschien weet u op het einde van deze langste dag of Geistingen zijn bijnaam van Heilig Geistingen terecht verdient of verdiende in de periode van het Rijke Roomse Leven?

Extra aandacht gaat naar de grafkapel van dorpsgenoot bisschop Martinus Rutten en het zoeavenraam in de kerk.

We besteden ook aandacht aan het moderne irrigatieproject.

De wandeling wordt afgesloten in het Gemeenschapshuis, de vroegere gemeenteschool die de Geistingenaren in 1868 verkregen na een jarenlange harde strijd met de gemeente Ophoven.



BOEKPRESENTATIE TRUIJEN

Zaterdag 25 juni 14.00 uur in de St.-Josephkerk,
St. Jozefskerkplein 1 te Weert-Keent

Onder de auspiciën van de Aldenborgh wordt de "genealogie Truijen, Truijens en Troeijen (1450-2010)" gepresenteerd.

Jan Truijen, de auteur, zet uiteen wat u in dit boek kan vinden en hoe hij in zijn jarenlange zoektocht tewerkging. Peter Kortens schetst het belang van deze publicatie in het kader van de geschiedenis van de Weerter buitenij en het bijzonder rijke Weerter stadsarchief. Twee sprekers belichten enkele Truijenfiguren. Daarna kan u het boek afhalen of kan u een exemplaar kopen. Tenslotte is er de mogelijkheid om een glas te drinken.

Meer info: www.truijen-truijens-troeijen.nl

LAAR-WEERT: DINSDAG 5 JULI

Gluren bij de burens:
start 19.00 uur in de H.H. Hiëronymus en Antoniuskerk,
Aldenheerd 46, 6003 NW Laar-Weert



Ingeklemd tussen ringbanen en snelwegen ligt dit bijzondere Weerter kerkdorp. Al 4000 jaar geleden vestigden zich er de eerste landbouwers. De bolle akkers zijn de stille getuigen van de lange historische agrarische activiteiten.

Na een korte historische inleiding in de parochiekerk door Geert Thijssen bezoeken we de onlangs gerestaureerde schans, de St. Antoniusmolen, talloze oude boerderijen, brandkuilen, de Franciscusschool, het kerkhof en de eeuwenoude St. Sebastianuskapel.

De dorpsraad Laar begeleidt ons op deze wandeling van 1.800 meter, want je weet op Laar nooit wat je kunt tegenkomen. Muizen, familie van de Reus van Oeganda of de duivel in de vorm van een rog...

BUGGENUM, 19 JULI 2011 "VLUCHTEN" HOEFT NIET MEER

Gluren bij de burens: start 19.00 uur in de St.-Aldegundiskerk,
Dorpsstraat 38 - 6082 AP Buggenum

Een prikkelende en tevens lokkende titel om de achtergronden ervan ter plaatse te ervaren.

Buggenum is een Maasdorp, letterlijk ontstaan in de Maasdalrand aan een bocht van de toen nog vrij meanderende Maas. Als regenrivier heeft de Maas een grillig afvoerpatroon (10 m³/sec tot meer dan 3000 m³/sec). Juist met dat grillige karakter en de bijbehorende beperkingen hebben inwoners van Buggenum leren leven.

Gebouwd in de Maasdalrand betekende éénzijdige bebouwing aan de hoofdwegen, met vrij uitzicht over het grazige Maasdal. Bij wassende Maas overstromden al vrij snel de hoofdwegen en waren de woningen niet langer via de straatzijde te bereiken. De hoger gelegen achtererven boden uitkomst. Als een vorm van burenhulp bij de dagelijkse bezigheden (werk op het land, boodschappen doen, kerkbezoek) ontstond daar op de perceelsgrenzen een stelsel van paden, parallel aan de hoofdwegen en alleen bij extreem hoge waterstanden deels niet bruikbaar. Cultuurhistorisch onderzoek heeft uitgewezen dat het padenstramien uitzonderlijk is en van grote cultuurhistorische betekenis.

Omzoomd door vruchtbare rivierklei was het dorp overwegend agrarisch en lagen toen alle (gemengde) boerenbedrijven in het dorp. Door schaalvergroting en specialisatie is het agrarisch karakter veranderd naar woondorp en zijn in de praktijk nog feitelijk 2 bedrijven actief en verplaatst naar de randen van het voor het overige onbebouwde buitengebied.



Een voordeuromlijsting met de waterstandmarkering uit het jaar 1926.



Januari 1994, ná hoogwater rond kerstmis 1993.

De aanleg van het Lateraalkanaal, met als bijkomende noodzaak het graven van het koelwaterkanaal ten behoeve van de elektriciteitscentrale, was de aanzet om een karakteristiek groepje woningen te slopen. Hiermee verdween feitelijk het directe contact van het dorp met de Maas.

De twee watersneden in de jaren negentig hadden als resultaat dat spoorwegs kades werden aangelegd in het Maasdal nabij de woonkernen. Voor Buggenum betekende dit een dijk dwars door het Buggenummer Broek, vanaf de spoordijk tot voorbij het dorp en de lijn van het koelwaterkanaal volgend. Voorbij de woningen kruist de kade de Dorpsstraat middels een coupure. In de afgelopen winter was het noodzakelijk om de coupure te sluiten om te voorkomen dat het Maaswater Buggenum binnen kon komen.

**Alle activiteiten zijn GRATIS toegankelijk,
tenzij anders vermeld.
Dus iedereen is van harte uitgenodigd !**

**Meer informatie:
00 31 (0) 6 53 284 665**

REIS : DONDERDAG 28 JULI DORDRECHT

"Water omgeeft de stad die grondig vernieuwt wat zij altijd al had" schreef de dichter Jan Eijkelboom over Dordrecht. Het water zal centraal staan tijdens onze dagtocht naar deze stad die de eerste stadsrechten van Holland kreeg in 1220. De machtigste handelsstad van het graafschap Holland. Een eiland in het gebied waar in 1421 de Sint-Elisabethvloed zeventien dorpjes verwoestte en een groot gebied overspoelde, de huidige Biesbosch. Maar ook op het gebied van politiek en religie speelde Dordrecht een vooraanstaande rol. In 1572 kwamen twaalf Hollandse steden in het geheim bijeen in Dordrecht om het verzet tegen de Spaanse overheersing te bundelen. Het was het begin van een zelfstandige Nederlandse staat. De Dordtse Synode van 1618/19 maakte een einde aan religieuze twisten en gaf opdracht tot het maken van een eerste bijbelvertaling in het Nederlands, de Statenvertaling.

Op de mooiste plek van Dordrecht, op de kade waar drie rivieren samenkomen, staat het bekende monumentale pand Bellevue. Op het dakterras krijgen we een inleiding door Matthijs Schless. Vervolgens voert onze tocht door het oude Dordrecht onder leiding van deskundige gidsen. We bezoeken musea, varen met de boot door de eeuwenoude stadhavens. Exclusief bezoeken we ook nog het historische stadhuis.

Meer info en aanmelding: www.lgog.nl



Kasteel d'Erp.

BAARLO, DINSDAG 2 AUGUSTUS

Gluren bij de burens: start 19.00 uur in de St.-Petruskerk,
Markt 1 - 5991 AT Baarlo

Baarlo is gelegen tussen uitgestrekte bossen in het westen en het open landschap van de Maas in het oosten. Kenmerkend voor het dorp zijn de vier kastelen en de kunst in de kern van de plaats. De kunstuitingen zijn vooral te danken aan de beeldhouwer Shinkichi Tajiri die het overgrote deel van zijn leven in Baarlo heeft gewoond. Zijn kunst wordt niet alleen in Nederland gewaardeerd, o.a. door koningin Beatrix, maar wereldwijd is werk van hem te bewonderen.

De parochiekerk die de plaats inneemt van de Cuyperskerk die in de oorlog werd verwoest, bezit veel moderne kunst. O.a. de gebrandschilderde ramen van Joep Nicolas verdienen aandacht. U bent in de gelegenheid ze te bewonderen als de ondergaande zon er doorheen schijnt.

Vanaf de hooggelegen markt heeft men een panoramisch uitzicht op de oude wasplaats, de zgn. Sprunk, de watermolen en kasteel d'Erp. Een rondgang door het dorp leidt langs de genoemde bezienswaardigheden om via het kasteelpark te eindigen bij de grafkelder van de familie d'Erp de Baarlo et Holt.